

**Jaarverslag 2021,
Multi-disciplinaire focusgroep peniscarcinoom
Nederlands Kanker Instituut, Amsterdam**

Samenstelling:

O. Brouwer, uroloog
B. van Rhijn, uroloog
N. Graafland, uroloog
M. van der Heijden, internist oncoloog
L. Moonen, radiotherapeut
F. Pos, radiotherapeut
B. Heeres, radioloog
M. Donswijk, nucleair geneeskundige
E. Bekers, patholoog
J. Hage, plastisch chirurg
E. van Muilekom, verpleegkundig specialist
J. van Kesteren, verpleegkundig specialist
H.M. de Vries: PhD onderzoeker
K. Jordanova: Translationeel onderzoek

Antoni van Leeuwenhoek: Expertisecentrum Nederland:

Het Antoni van Leeuwenhoek is in Nederland het enige NFU-erkende expertisecentrum voor de behandeling van peniscarcinoom. Deze erkenning werd in 2021 opnieuw toegekend voor een periode van 5 jaar. In het UMCG in Groningen en het Rijnstate ziekenhuis in Arnhem worden ook nog patiënten met peniscarcinoom behandeld.

Europees expertisecentrum

Voor zeldzame kankers zoals peniskanker is internationale samenwerking en onderzoek van groot belang. In 2021 werd het Antoni van Leeuwenhoek ook erkend als Europees expertisecentrum, en officieel toetreden tot het Europees referentienetwerk eUROGEN. Het AVL vertegenwoordigt zo Nederland als nationaal expertisecentrum peniscarcinoom binnen 2 European Reference Networks, EURACAN, en eUROGEN. Hiermee wordt periodiek een Europees MDO georganiseerd, en worden binnen de EAU (oa. tijdens ESOU en EAU congressen) onderwijs sessies georganiseerd. In 2021 waren Oscar Brouwer (voorzitter) en Luc Moonen lid van de EAU/ASCO peniscarcinoom richtlijnencommissie.

eUROGEN
Urogenital Diseases

Sneldiagnostiek poli:

In 2019 werd het sneldiagnostiektraject peniscarcinoom ingesteld. Patiënten worden dan op 1 dag gezien door de uroloog, verpleegkundig specialist en anaesthesist. Ze krijgen dezelfde dag de echo liezen (met eventuele cytologische punctie), en zo nodig een biopt van de penistumor. Dezelfde middag volgt een multi-disciplinaire bespreking. Patiënten die hierop worden besproken worden daarna nog teruggebeld waarbij het behandeladvies wordt besproken. De wachttijd voor onze sneldiagnostiek poli bedroeg in 2021 tussen de 8-11 dagen.

Sneldiagnostiek

U kunt doorgaans binnen 11 dagen terecht voor sneldiagnostiek. U krijgt dan op één dag een afspraak bij de uroloog en verpleegkundig specialist. Zo nodig krijgt u ook een echografisch onderzoek van de liezen, biopt, en een afspraak bij de anesthesiologie.

[sneldiagnostiek →](#)

Aantal nieuwe patiënten 2021:

In 2021 werden 161 nieuwe patiënten gezien op de sneldiagnostiek peniscarcinoom polikliniek. Het overgrote deel vanwege (verdenking) peniscarcinoom en een groeiend deel vanwege peniele intra-epitheliale neoplasie (PeIN, voorstadium van peniscarcinoom).

Operatieve behandelingen 2021:

Poliklinisch behandelcentrum

CO2 Laserprocedure:	56
Circumcisie:	15

OK

Circumcisie	31
CO2 laserprocedure	23
Glans resurfacing met split skin graft	16
Wide local excision	26
Glansectomie (cavernosa-sparend)	30
Partiële penectomie	44
(Sub)totale penectomie + perineostoma	21
Sentinel node procedure (aantal liezen):	119
Liesklierdissectie (open, zijden):	18
Bekkenklierdissectie (robot):	5

Radiotherapie

(chemo)radiatie

18

Patient-tevredenheid

peniskankerpatiënten gaven ons in 2021 een cijfer van gemiddeld 8.8.

Algemeen rapportcijfer	Aantal respondenten	% Toestemming zorgkaart Nederland
8.8	71	78%

Rapportcijfer (gemiddeld) per Maand

Rapportcijfer zorgverlener & aantal respondenten

Begrijpelijkheid uitleg	8.8	71
Mate van luisteren	8.8	72
Mate van samenwerking	8.8	65
Vetrouwen deskundigheid	9.1	71

Rapportcijfer contact & aantal respondenten

Bereikbaarheid telefonisch en e-mail	8.1	48
Informatie over hulp	8.3	63
Informeren over behandeling	8.4	60
Informeren over uitkomsten		0

Was de uitleg van de zorgverlener(s) begrijpelijk?
 Luisterde(n) de zorgverlener(s) goed naar u?
 Was er een goede samenwerking tussen de zorgverleners in het ziekenhuis?
 Had u vertrouwen in de deskundigheid van de zorgverlener(s)?

Was / waren uw contactperso(o)n(en) telefonisch of via e-mail goed bereikbaar?
 Kreeg u informatie over hulp en andere begeleidingsmogelijkheden bij het verwerken van de gevolgen van kanker?
 Werden belangrijke zorgverleners en instellingen (bijvoorbeeld huisarts) geïnformeerd over de (afronding van de) behandeling?
 Werden belangrijke zorgverleners en instellingen (bijvoorbeeld huisarts) geïnformeerd over de uitkomsten van de onderzoeken die gedaan zijn in AVL?

Rapportcijfer behandeling & aantal respondenten

Effect van behandeling	8.5	69
Mate van samen bepalen	8.7	66
Uitleg voor- en nadelen	8.9	71
Wensen bij keuze behandeling	8.8	53
Bespreken behandelopties	9.0	46

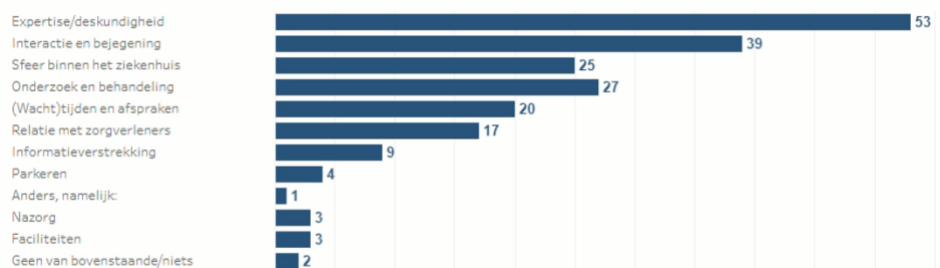
Rapportcijfer afspraak & aantal respondenten

Tijd tussen eerste consult en behandeling	8.6	72
Wachttijd tot de afspraak	8.5	71
Tevredenheid inplannen afspraken	8.8	72

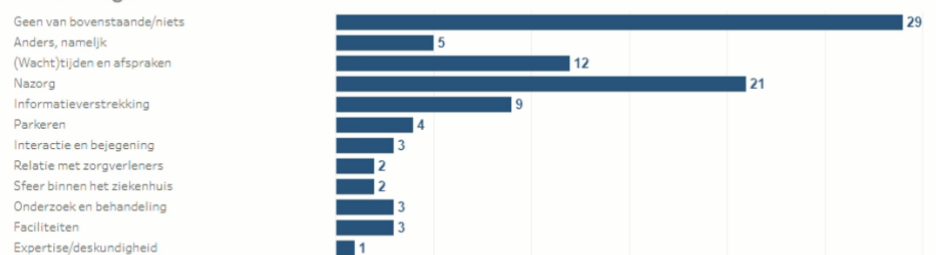
Hoe beoordeelt u het (voorlopige) effect van uw behandeling?
 Bepaalde u samen met de zorgverlener(s) welke zorg of behandeling u krijgt?
 Zijn de voor- en nadelen van de behandeling of operatie aan verteld?
 Zijn uw wensen meegenomen in de keuze van de behandeling?
 Zijn alle behandelopties met u besproken?

De tijd tussen eerste consult en de behandeling
 De wachttijd tot de afspraak (vanaf eerste contact tot eerste afspraak)
 Was u tevreden over hoe uw afspraken werden gepland?

Tevreden items

Verbetering items

Studies:

In 2021 konden patiënten deelnemen aan de volgende prospectieve studie. De studie is inmiddels gesloten en de resultaten worden gepresenteerd op ASCO GU 2022 (oral presentation).

N18PER: PEnile cancer Radio- and Immunotherapy CLinical Exploration Study – a Phase 1B study of atezolizumab with or without radiotherapy in penile cancer. (PERICLES)

Publicatielijst 2021:

Rafael TS, de Vries HM, Ottenhof SR, Hofland I, Broeks A, de Jong J, Bekers E, Horenblas S, de Menezes RX, Jordanova ES, Brouwer OR. Distinct Patterns of Myeloid Cell Infiltration in Patients With hrHPV-Positive and hrHPV-Negative Penile Squamous Cell Carcinoma: The Importance of Assessing Myeloid Cell Densities Within the Spatial Context of the Tumor. *Front Immunol.* 2021;12:682030.

de Vries HM, Lee HJ, Lam W, Djajadiningrat RS, Ottenhof SR, Roussel E, Kroon BK, de Jong JJ, Oliveira P, Alnajjar HM, Albersen M, Muneer A, Sangar V, Parnham A, Ayres B, Watkin N, Horenblas S, Stuiver MM, Brouwer OR. Clinicopathological predictors of finding additional inguinal lymph node metastases in penile cancer patients after positive dynamic sentinel node biopsy: a European multicentre evaluation. *BJU Int.* 2021 Dec. doi: 10.1111/bju.15678.

De Vries HM, Schottelius M, Brouwer OR, Buckle T. The role of fluorescent and hybrid tracers in radioguided surgery in urogenital malignancies *Q J Nucl Med Mol Imaging.* 2021;65(3):261-270.

de Vries HM, Chipollini J, Slongo J, Boyd F, Korke F, Albersen M, Roussel E, Zhu Y, Ye DW, Master V, Le TL, Johnstone PA, Muneer A, Brouwer OR, Spiess PE. Outcomes of perineal urethrostomy for penile cancer : A 20-year international multicenter experience. *Urol Oncol.* 2021;39(8):500.e9-500.e13.

BS Johnstone P, de Vries HM, Chipollini J, Daniel Grass G, Boyd F, Korke F, Albersen M, Roussel E, Zhu Y, Ye DW, Master V, Le TL, Muneer A, Brouwer OR, Spiess PE. Impact of radiation therapy on perineal urethrostomy for penile cancer. *Clin Transl Radiat Oncol.* 2021;30:84-87.

Ottenhof SR, Djajadiningrat RS, Versleijen MWJ, Donswijk ML, van der Noort V, Brouwer OR, Graafland NM, Vegt E, Horenblas S. F-18 Fluorodeoxyglucose Positron Emission Tomography with Computed Tomography Has High Diagnostic Value for Pelvic and Distant Staging in Patients with High-risk Penile Carcinoma. *Eur Urol Focus.* 2021:S2405-4569(21)00055-9.

Dell'Oglio P, de Vries HM, Mazzone E, Kleinjan GH, Donswijk ML, van der Poel HG, Horenblas S, van Leeuwen FWB, Brouwer OR. Reply to Christian Daniel Fankhauser, Arie Parnham, Vijay Sangar's Letter to the Editor. *Eur Urol.* 2021;79(3):e74-e75

Rietbergen DD, VAN Oosterom MN, Kleinjan GH, Brouwer OR, Valdes-Olmos RA, VAN Leeuwen FW, Buckle T. Interventional nuclear medicine: a focus on radioguided intervention and surgery. *Q J Nucl Med Mol Imaging.* 2021;65(1):4-19.

Bandini M, Zhu Y, Ye DW, Ornellas AA, Watkin N, Ayres B, Hakenberg OW, Heidenreich A, Raggi D, Giannatempo P, Marandino L, Haidl F, Pederzoli F, Briganti A, Montorsi F, Chipollini J, Azizi M, De Meerleer G, Brouwer OR, Grass GD, Johnstone PA, Albersen M, Spiess PE, Necchi A. Contemporary Treatment Patterns and Outcomes for Patients with Penile Squamous Cell Carcinoma: Identifying Management Gaps to Promote Multi-institutional Collaboration. *Eur Urol Oncol.* 2021;4(1):121-123.

Bandini M, Ross JS, Zhu Y, Ye DW, Ornellas AA, Watkin N, Ayres BA, Hakenberg OW, Heidenreich A, Salvioni R, Catanzaro M, Raggi D, Giannatempo P, Marandino L, Haidl F, Pederzoli F, Briganti A, Montorsi F, Chipollini J, Azizi M, De Meerleer G, Brouwer OR, Grass GD, Johnstone PA, Albersen M, Spiess PE, Necchi A. Association Between Human Papillomavirus Infection and Outcome of Perioperative Nodal Radiotherapy for Penile Carcinoma. *Eur Urol Oncol.* 2021;4(5):802-810.